

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 206 (8229) CÜMƏ AXŞAMI, 19 sentyabr 2019-cu il

Qəzetiñ əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Theedius

İLHAM ƏLİYEV yolu

Hər dəfə yol haqqında düşünəndə özümdən asılı olmayaraq qəlbimi qəribə bir əsrar bürüyür.

Uzaq-yaxın, rahat-nahamar, geniş-ensiz fərq etməz, üzərində insan ayağının izi, həyat nişanəsi olan istənilən yol mənim üçün dünyadan ən əsrarəngiz manzərsidir.

Uca bir dağ yamacının belində gümüş kəmər kimi sallanıb gedən yollara bax-
dıqca baxaram, meşənin lal sükutunun içindən keçən yollarda saatlarla dolaş-
sam, usanmaram.

Cüntki bu mənzərədən ruhum rahatlıq tapır, cismimə qəribə bir təpər gəlir...
Bunun əksinə, ot basmış bir cığır, aylardır kimsənin ayağının dəymədiyi, ilk

lərimizlə yollar qovuşduracaq. Düşmən tapdağından azad olmuş torpaqlarımıza doğru böyük qayıdış yollardan başlanacaq...

Yolun həyatimdə bu qədər böyük yer tutmasının, həyatımın bir parçasına çevrilmesinin hikmətini indiyə qədər özüm üçün ayırd edə bilməmişəm. Görünür, yola bu qədər vurğunluq onun mənəvi aləmimizdəki önemindən irəli

Və bu, təkcə məndə belə deyil...
Yol ən azı mədəniyyət faktı kimi, ol-

Yer en azı mədəniyyət ləkti kimi, olsun ki, başqa xalqların da fikir dünyasında əhəmiyyətli yer tutur. Amma bizim üçün yol mədəniyyətin də ötsindədir. At belində yaşıanıb, dərələrdən sel kimi, təpələrdən yel kimi ötmüş keçmişimiz yolu bizim üçün en müqəddəs dəvərlərə evni sıradə gerəldəndir.

Ardi 3-cü sah

Ermənistanda siyasi böhranın növbəti mərhələsi

Paşinyan hakimiyyətini möhkəmlətmək üçün
ən radikal addımlar atır, komandasında yer
alanları vəzifədən əzaqlaşdırır

Ermənistanda cərəyan edən son hadisələrin tehlili bu ölkədə yeni iqtidara qarşı da dərin bir etimadsızlığın hökm sürdüyüünü üzə çıxarır. Ölkənin bütün sahələrdə, o cümlədən sosial sferada artan problemləri artıq baş nazir üçün ciddi çətinliklər yaradır.

Görünən həm də budur ki, dünənə qədər demokratiya və qanunçuluqdan dəm vuran Paşinyan vəzifəsini qoruyub saxlamaq üçün ən radikal addımlara gedir. Ona qarşı çıxan qüvvələr indi sert şəkildə Paşinyani müxtəlif məsələlərdə ittiham edərək, ölkəni ucuruma doğru yuvardıjını bildirirler.

tiham edərək, ölkəni uçuruma doğru yuvarladığını bildirirlər. Baş nazir isə hakimiyyətini möhkəmləndirmək üçün komandasında yer alanları vəzifəsindən uzaqlaşdıraraq onları birləşməsinin qarşısını almaq və bununla da məqsədlərinə nail olmaq niyyətindədir. Son olaraq Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmetinin (MTX) rəhbəri Artur Vanetsyanı vəzifəsindən azad edərək, bezilərinə də növbəti mesajını verdi.

Yerli mətbuatın xəbərinə görə, Vanetsyanın istəfa qərarı hazırkı və gələcək situasiyalarla bağlıdır. Həmin situasiyalara aydınlıq gətirməyən Artur Vanetsyan belə bir şəraitdə öz qərarını dövlətə xidmət kimi qiymətləndirib. O əlavə edib: "Mənim istəfəm insanı yuxudan ayıldan bir addımdır və mənə "dayan" devir".

Ardı 5-ci səh.

Qız-gölənlər üzüm dolu plastik yekşikləri bir-bir götürüb səliqə ilə cərgəyə düzür, sonra yeni qab götürüb, iki addimlıqdakı tənək cərgələrinin arasına girirlər. Onlar əllərindəki qayçı ilə şirəyə dolmuş salxımları ehmalca kəsir, bir-bir qablara yiğir, hərdən bir başlarını yana çevirirək öz rəfiqələrinə nəzər yetirir, yarışırılmış kimi daha çox məhsul toplamağa səy göstərirlər.

Bu qızlar "Rizvan" şirkətinin qabaqcıl işçiləri İradə Cəferova, Mahizer Haşimo-va, Dilbər Qurbanova, Gülgəzər Mustafayeva və başqalarıdır. Onlar indi hər gün gündeşti üzüm plantasiyalarında qarşılıyib, hava qaralana kimi zəhmətlə yetişdirdikləri

A close-up photograph showing a person's hands using red pruning shears to carefully cut a bunch of dark blue grapes from a vine. The vine has several green leaves and other bunches of grapes visible in the background. The lighting highlights the texture of the grapes and the metallic shears.

Azərbaycanın mükəmməl yol infrastrukturunu beynəlxalq təşkilatlar da yüksək qiymətləndirirlər

Bunun nəticəsidir ki, həzirdə Azərbaycanda yol infrastrukturunu yüksək səviyyəyə çatıb. Beynəlxalq təşkilatlar da ölkəmizdə həyatə keçirilən bu nəhəng layihələri yüksək qiymətləndirirlər. Bu barədə Prezident İlham Əliyev demişdir: "Yol tikintisi də Azərbaycanda oenis yüksət

demək olar ki, Azərbaycanda yol infrastrukturunun tamamıyla yenilənməsinə gətirib çıxardı. Təsadüfi deylə ki, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesabatında avtomobil yollarının keyfiyyətinə görə Azərbaycan dünyada 34-cü yerdədir.

Cəlilabadda üzüm yığımı davam edir

verilən subsidiyalar, edilən güzəştlər sahibkarlar üçün geniş imkanlar açmışdır.

Hazırda rayonda 1400 hektar üzüm bağları var. Bundan 850 hektarı süfrə, 550 hektarı isə texniki sortlardır. Cəlilabadda indi 120 nəfər sahibkar və torpaq mülkiyyətçisi üzümçülükə məşğul olur. Dündür, onların eksərinin sahələri kiçikdir, lakin ekinciliyin bu qiyaməti sahəsi ilə daha iri miqyasda məşğul olan, onu sənaye üsulu ilə əkib-becərən təsərrüfatlar da var. Belelərindən biri də "Rizvan" şirkətidir. Əvvəlki Əlet-Astara yolu ilə gəldikdə Qarazəncir yaşayış məntəqəsini keçib Cəlilabad şəhərinə yaxınlaşanda yoluñ sağ tərəfində ətrafına çınar ağacları əkilmiş üzüm bağları diqqəti cəlb edir.

“ASRİN MÜQAVİLASI” - 25

Əvvəli 1-ci səh.

Sosial-iqtisadi tənəzzülün aradan qaldırılması, gənc müstəqil dövlətin əsaslarının gücləndirilməsi məqsədi ilə Xəzər dənizində hełə sovet dövründə Azərbaycan geoloqları tərəfindən kəşf edilmiş "Azəri", "Çıraq" və "Derinsulu Güneşli" yataqlarının işlənilməsi, nüfuzlu xarici neft şirkətləri ilə milli maraqlara söykənən səmərəli əməkdaşlıq modelinin qurulması, müasir texnologiyaların, yeni nəsil avadanlıqların tətbiq edilməsi xətti götürüldü. Beləliklə, XX əsrin ən möhtəşəm qlobal enerji layihələrindən birinə start verildi.

Yeni neft stratejiyasının ideya mənbələrindən, başlıca konseptual prinsiplərindən danişarkən Ulu Önderin Azərbaycan neft sənayesinin zəngin tarixinə, önemli nailiyyətlərinə, şanlı ənənələrinə istinad etməsi ilk növbədə qeyd olunmalıdır. Tarixi varislik Azərbaycanın uzunmüddətli, davamlı enerji stratejiyasının əsas qayəsini təşkil edir və bu, heç də təsadüfi deyil. Dünya neftçixarma işinin pionerlərindən olan ölkəmizdə neft sənayesi tarixinə parlaq sehifələr yazılmışdır. Baki neftçiləri tarix boyu misilsiz fədakarlıqlar göstərərək neftin, qazın keşfiyyatı, hasilatı, emalı və neqli sahələrindən on mütərəqqi yenilikləri istehsalatda tətbiq etmişlər. Ulu Önder Heydər Əliyev respublikamız rəhbərlik etməyə başladığı ilk dövrlərdən neft sənayesinin inkişafına, onun innovativ əsasda təkmilləşdirilməsinə böyük diqqət və qayğı ile yanaşmış, keçmiş Sovetlər Birliyində hökm sürən olduqca ağır şartlarda daxilində mövcud imkanlardan yararlanaraq neft sənayesinin inkişaf perspektivlərini təmin edən əsas təsisatların - elmi-tədqiqat institutlarının, istehsalat birliklərinin, mühüm strateji müəssisələrin Bakıda cəmləşməsinə nail olmuşdu. Ötən əsrin 70-80-ci illərində Ulu Önderin rəhbərliyi ilə neft sənayesinin müasirləşdirilməsi istiqamətində inamlı addımlar atılmış, Azərbaycanın bu sahədə öncül mövqeləri qorunub saxlanılmışdı. Biz bu gün aydın şəkildə görə bilirik ki, Azərbaycanın keçmiş SSRI-de neft sənayesinin avanqard qüvvəsinə çevrilmesi üçün o dövr də aparılmış gərgin, məqsədöñlü fəaliyyət əslinde gələcəyə hesablanmış və strateji əhəmiyyət daşımışdır. Başqa sözlə, müstəqil Azərbaycan dövlətinin iqtisadi cəhətdən qüdrətlənməsinin fundamental əsasları Ulu Öndər Heydər Əliyevin 70-80-ci illərdə atdığı məqsəd-yönlü siyasi addımlar, neft sənayesinin texniki cəhətdən müasirləşməsi xətti ilə qoyulmuşdur. "Əsrin müqaviləsi" yeni dövrə həmin xəttin məntiqi davamını təskil edirdi.

Bu gün Hasilatın Pay Bölgesi Sazişlerinin imzalanması Azərbaycan üçün adı hala çevrilsə də, 25 il əvvəl bu, kifayət qədər problematik bir məsələ idi. Azərbaycan öz tarixinin bəlkə də ən ağır, keşməkeşli dövrlərindən birini yaşıyirdi. Siyasi və iqtisadi risklər potensial xarici investorlar üçün qeyri-məqbul dərəcədə yüksək idi. Müharibə vəziyyətinə salınmış, parçalanma, hətta bir dövlət olaraq məhv olma tehlükəsi ilə üzleşmiş, ciddi kapital ehtiyatına malik olmayan bir ölkəyə etimad bəsləmək, külli miqdarda sərmayə yatırmaq çoxlarına məntiqsiz görünürdü. Üstəlik, xari-

ci tezyiqlərin artması, məlum qüvvələrin Xəzər bölgəsi və onun resursları uğrunda apardığı mübarizənin keşkinleşməsi bütün mümkün konstruktiv niyyət və meyilləri dalana dırəyirdi. O dövrədə dünya neft bazarında şərait də indiki kimi əlverişli deyildi. Doğrudur, sonrakı illərdə konyunktura dəyişmiş, xam neftin qiymətləri 100 dollar və daha yüksək qiymətə çatmışdı. Lakin "Ösrin müqaviləsi" ilə bağlı qərar verilən zaman dünya bazarında neftin qiyməti cəmi 10-12 dollar civarında dəyişirdi. "Azəri-Çıraq-Güneşli" layihəsi bu yataqların zengin ehtiyatları baxımından müyyən qədər cazibədar görünse də, xarici şirkətləri bu yataqların işlənilməsində iştirak etməyə stimullaşdırın amillərin çəkisi onları ehtiyatlaşdırın faktorlarla müqayisədə dəfələrlə böyük idi. Xarici tərəfdəşərlərin layihəyə celb olunması ise obyekтив zərurətdən irəli gəldi. Çünkü bu yataqlar bloku Xəzərin dərinsulu hissəsində yerləşirdi, dövlət müstəqilliyini yenice bərpa etmiş Azərbaycan bu mürəkkəb geoloji texniki şəraitdə işləmək üçün lazımlı gələn baza parametrlərinə tam həcmidə malik deyildi. Beləliklə, göstərilən şəraitdə dünyamiqyaslı xarici neft şirkətlərini bu layihənin gələcəyinə inandırmaq, ölkəmizə investisiya yatırmağa sövq etmək Azərbaycan rəhbərliyindən xüsusi diplomatik məharət tələb edirdi. Cənab İlham Əliyev o zaman olduqca gərgin geosiyasi şəraitdə aparılan danışqların əsas yükünü öz üzərinə götürərək, yüksək bilik, bacarıq, telqin etmə gücü və diplomatik səriştəsi nəticəsində xarici şirkətlərin yüksək etimadını qazanaraq Azərbaycanın milli məraqlarının təmin edilməsinə nail oldu. 1994-cü il sentyabrın 20-də bütün xarici və daxili müqavimətlərə baxmayaraq, dünyanın nüfuzlu neft şirkətləri ilə "Ösrin müqaviləsi" imzalandı.

doğru istiqamət goturdu.

Bununla belə, neft hasilatında baş verən sıçrayış təxirə salınmadan əsas ixrac boru kəmərinin inşasını aktuallaşdırıldı. Ulu Önder Heydər Əliyev strateji önem daşıyan Bakı-Tbilisi-Ceyhan marşrutunu irəli sürdürdü və sonadək bu ideyanı dəstəkləyərək, kəmərin bu istiqamətdə gerçəkləşməsinə nail oldu. Bakını inkişaf etmiş Qərb dövlətləri ilə bağlayan etibarlı enerji körpüsü kimi nəzərdə tutulan bu kəmər ətrafında gedən sərt geosiyasi polemikaya baxma-yaraq, siyasi qətiyyət nəticəsində 2006-ci il may ayının 28-də Azərbaycan nefti Ceyhan limanına çatdırıldı və "Üç dənizin efsanəsi" adlandırılın BTC layihəsi də gerçəkliyə çevrildi. Zaman keçdiyinə, bu kəmər Mərkəzi Asiya mənşəli neft həcmərinin dünya bazarına etibarlı nəqli vəsiti kimi əhəmiyyətini artırdı. BTC ilə eyni dəhlizdə inşa edilən və "Şahdəniz" yatağından hasil olunan təbii qaz həcmərinin ixracı məqsədinə xidmət edən Cənubi Qafqaz boru kəməri (CQBK) hazırda genişləndirilərək, Avropanın enerji təhlükəsizliyi sisteminin tərkib hissəsi kimi nəzərdə tutulan möhtəşəm "Cənub qaz dəhlizi"nin 4 əsas segmentində birini təşkil edir və global əhəmiyyətli mühüm texniki-iqtisadi infrastruktur olaraq fəaliyyət göstərir. Prezident İlham Əliyevin dönməz siyasi iradəsi və yorulmaz səyəleri sayesində bu gün artıq realliga çevrilmiş "Cənub qaz dəhlizi" qarşısındaki dövrə bizi Avropa ölkələri və Avropadan olan tərəfdəşlərimizla daha sıx bağlayacaq, ölkəmiz üçün yeni, güclü bir gəlir mənbəyinə çevriləcək. Beləliklə, ölkəmizdə qısa müddətdə şaxələndirilmiş ixrac neft və qaz kəmərləri sisteminin qurulub inkişaf etdirilməsi "Ösrin müqaviləsi"nin Azərbaycana qazandırdığı başlıca nüfuzlu lərden biridir. Azərbaycanda Xəzər hövzəsində Avrovadək uzanan cox

Çox keçmədən, 1997-ci ildə "Çıraq" yatağından ilkin neft hasil olundu və gündəmə "qara qızıl" ixrac etmək, onu dünya bazarlarına çıxarmaq məsələsi gəldi. Əslində, bu məsələ hələ ilk dövrlərdən həmişə diqqət mərkəzində olmuşdu. Zəngin neft ehtiyatlarımızın xarici tərəfdəşlərlə birlikdə işlənilməsini zərurata çeviran sahəblərdən biri da bu hovzəsində Avropaya dək uzanan çoxşaxəli boru kəmərləri, liman ve terminallar, bir sözlə, tam işlek, müstəqil infrastruktur yaradılmışdır və bu, ölkəmizin şəksiz üstünlüyünə dəlalət edir. Üçüncü tərəflər bizim transmilli və qitelerarası infrastrukturdan yararlanaraq öz enerji resurslarını beynəlxalq bazarlara çıxara bilərlər.

Prezident İlham Əliyev "Əsrin müqaviləsi" imzalandı.

A formal international conference setting. Four men in dark suits are seated at a long table covered with a green cloth. From left to right: a man in a dark suit; a man in a dark suit standing behind a podium with microphones; a man in a dark suit; and a man in a dark suit. The background features a wall with vertical blinds and several flags hanging vertically: the flag of Azerbaijan (green, red, and blue horizontal stripes), the flag of France (blue, white, and red horizontal stripes), the flag of the United Kingdom (Union Jack), and the flag of Armenia (orange, blue, and red horizontal stripes). A small floral arrangement sits on the table between the seated men.

**Ulu Öndarın sah asarı, bugünkü va
galacak inkişafımızın temal dası**

leşirdi ve ölkəmizin dünya neft bazarlarına birbaşa çıxışı yox idi. Beləliklə, 1996-ci ilin yanvarında Azerbaycan neftinin Bakı-Novorossiysk marşrutu ilə nəql edilməsi haqqında Rusiya Federasiyası ile hökumətlərarası saziş imzalandı. 1997-ci ilin oktyabr ayında həmin xətt istifadəyə verildi. Amma hasil olunacaq böyük neft həcmələri ilə müqayisədə bu kəmərin ötürüçülük qabiliyyəti məhdud idi. Diger tərəfdən, Azərbaycan xam neftin nəqli meqsədi ilə ixrac kəmərlərinin şaxənləndirilməsi principini əsas götürməsdü. Bu baxımdan 1997-ci ildə neftin Bakı-Supsa marşrutu ilə Qara dənizə çıxarılması haqqında Gürcüstanla sazişin imzalanması mühüm hadisə oldu. 1999-cu ildə isə Bakı-Supsa neft kəməri və Gürcüstanın Qara dəniz sahilindəki Supsa ixrac terminalı istismara verildi və Azərbaycan nefti qərbə doğru istiqamət götürdü.

yarkən onu "uğurlu inkişafımızın əsas mənbəyi" adlandırır. Son 25 ilde ölkə mizdə neft hasilatı 4 dəfədən çox artmışdır. Bu, olduqca böyük nəticədir və ölkə həyatının bütün sahələrində özünü parlaq şəkildə bürüze vermişdir. Əldə olunan neft gəlirlərinin səmərəli idarə edilməsi nəticəsində ordunun, təhsil elm və səhiyyə müəssisələrinin müasir ləşdirilməsi, sosial xidmətlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi, urbanizasiya və müasir şəhər infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi və başqa sahələrdə əsl siçan rayış baş vermişdir. Təsadüfi deyil ki, son 25 il ərzində ölkədə ümumi daxili mehsul 216 dəfə artmış, yoxsulluq səviyyəsi 10 dəfədən da çox azalmışdır. Azərbaycan bu gün iqtisadi yüksələşmə tempine görə dünyanın aparıcı dövlətləri ilə bir sıradə dayanır. Ölkədə abadlıq quruculuq işləri genişlənir, şəhərlər kəndlər simasını dəyişir, iritutumlu sosial layihələr müvəffəqiyyətə həyata keçirilir. Uğurla gərcəkləşdirilən iqtisadi İslahatların behrələri xalqımızın gündəlik həyatında, meişətində, maddi rifah halında əks olunur. İqtisadiyyatın, sosial inkişafın müxtəlif seqmentlərində keçirilən layihələr, dövlət və özəl müəssisələr tərəfindən qoyulan sərmayelər həm birbaşa, həm də dolayısı ilə yüz minlərlə, milyonlarla Azərbaycan vətəndaşının üçün iş yerleri, biznes imkanları müxtəlif sahələrdə dayanıqlı, fəal qazanc mənbələri yaradıb. Neft gəlirlərinin insan kapitalına transformasiyası həyatımızın keyfiyyət göstəricilərinin ilk növbədə xalqımızın maddi rifah halının durmadan yüksəlmesinə səbəb olmuşdur. Dövlət başçısının sözləri ilə deyər, "Ösrin kontrakti" bize imkan verdi ki, neftdən gələn gəlirləri qeyri-neft sektoruna yönəldək və hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu müsbət dəyişikliyi görmüşdür. Hesab edirəm ki, bu sahədə də bir çox neft hasil edən ölkələrdən fərqli olaraq Azərbaycan nefti insan kapitalına çevrilə bildi".

“Ösrin müqaviləsi” Azərbaycan iqtisadiyyatının aparıcı qüvvəsi olan qədim neft-qaz sənayesində yeni dövrün başlanğıcını qoydu. Kontrakt sahələrində dünya standartlarına uyğun ən yüksək texnika və texnologiyaların tətbiq olunması si neft-qaz sənayesinin modernləşdirilməsi baxımından çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Nəzərə alınmalıdır ki, AÇG yataqlar bloku olduqca mürekkeb geoloji quruluşa malikdir. Belə bir çətin zona da cəmi 25 il ərzində nisbətən sadə bi platformada icra olunan İlkin Neft Layihəsindən nəhəng təmmiqyaslı işlənmə mərhələsinə keçilməsində və belə böyük uğurlar qazanılmasında texnoloji yeniliklərin müstəsna rolü olmuşdur. Ötən müddədə ölkəyə ümumilikdə təqribən 265 milyard, neft sənayesinə 101 milyard ABŞ dolları həcmində investisiya qoyulmuşdur. Təkcə AÇG-nin işlənilməsine yatırılmış sərmayenin miqdarı 36 milyardı keçmişdir. Neftqazçıxarma sahələrində texniki-iqtisadi göstəricilərin yaxşılaşdırılması, istehsalın optimallaşdırılması, effektivliyin yüksəldilməsi, texniki və ekoloji təhlükəsizliyin təminat məqsədilə mövcud elmi-texniki potensialdan səmərəli istifadə edilmiş, müxtə

lif əməliyyatların icrası üçün yeni texnika, maşın-mexanizmlər tətbiq olunmuşdur. Elmtutumlu innovativ yanaşmanın neticesidir ki, Xəzərin Azərbaycan sektorunda yaradılmış dəqiq hasılat və neqletmə sistemi miqyas və səmərəliliyinə görə bütün dünyada nümune göstərilir. Qururla deyə bilərik ki, neftçixarm ilə məşğul olan çox az ölkədə belə təkmil sistemə rast gəlmək mümkünündür.

Yeri gelmişken, "Ösrin müqaviləsi" və sonrakı sazişlər çərçivəsində bizimlə çiyin-çiyine çalışaraq, mesuliyyət bölmüş tərəfdəş şirkətlərin əməyi qeyd etmək və uzunmüddətli uğurlu əməkdaşlığa görə onlara təşəkkürümüz bildirmək istəyirəm. Investor və kontraktör şirkətlərlə əməkdaşlığımız sağlam təməllər üzərində qurulmuş, bəzək əməkdaşlığın rəngarəng modelləri tapılmışdır. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Azərbaycan aparıcı xarici neft şirkətləri ilə çox uğurlu əməkdaşlıq formasiyası yaratmışdır. Bu, bize böyük faydalı gətirib. Əlbəttə ki, xarici tərəfdəşlər də bu layihələrin icrası nəticəsində böyük mənfiət əldə ediblər". Ölkəmiz bütün dünyada xarici investorlar üçün etibarlı ve sabit tərəfdəş kimi tanınır. Hər il ölkəyə qoyulan investisiyaların 28 dəfə artması bunun göstəricisidir. Azərbaycana sərmayə qoyan şirkətlərə yaradılmış əlverişli investisiya mühiti "Ösrin müqaviləsi"nin başa çatmasına bir neçə il qalmış - 2017-ci ildə AÇG layihəsi üzrə yeni sazişin imzalanmasına imkan yaratdı. Layihənin 2050-ci ilədək uzaqlaşması haqqında bu yeni investisiyə sazişi tərəfdəşlərimizin Azərbaycan göstərdikləri yüksək etimadın təzahürüdür. İnanıram ki, "Ösrin müqaviləsi"ni davam etdirilməsi əməkdaşlığımızın da ha da genişlənməsinə imkan verəcək.

25 il bundan evvel ölkənin təbii qaz olan daxili tələbatını ödəmək üçün xərcləndirdi. Qaz idxlə edən Azərbaycan dördüncü yada təbii qaza tələbatın sürətli artımından indiki dövrde beynəlxalq miqyasda yeni təbii qaz mənbəyi, mühüm qaz ixracatçısı kimi tanınır. Son 11 ildə ölkə üzrə qaz ixracı 5 dəfədən çox artıb. 1999-cu ildə keşf, 2006-cı ildən istismarın edilən, dəniz akvatoriyalarında ən böyük qaz-kondensat yataqlarından olaraq ehtiyatları 1,2 trilyon kubmetr qaz və 240 milyon tondan artıq kondensat həcmində qeymətləndirilən "Sahdəniz" və

şebekənin də səmərəli idarə olunacağına əminlik yarádır.

Ötən 25 ilde Azərbaycanda qaz hasilatı 5 dəfə, son 11 ilde isə 30,3 faiz artıb. Bu müsbət dinamika davamlı xarakter daşıyır. Cari ilin sonuna qədər ümumi qaz hasilatında 20 faiz artım programları nozlaşdırılır. Bu dinamika növbəti ildə də yüksələn xətt üzrə davam edəcək. Xəzərin Azərbaycan sektorunu qaz-kondensat ehtiyatları ilə zəngindir. "Şahdəniz"lə yanaşı "Abşeron", "Qarabağ", "Ümid" kimi yataqlarda aparılan geniş miqyaslı axtarış-kəşfiyyat və hasilat işləri mühüm uğurlar vəd edir. "Babək", "Şəfəq", "Asiman", "Əşrəfi", "Dan ulduzu", "Aypara" strukturlarından da gözlətilirimiz böyükdür. Bu müsbət trend qarşımızda hem də qaz emalı və kimya sənayesinin inkişafı üçün yeni üfüklər açır, bizi indiyə qədər idxlə olunan məhsulları ölkə daxilində istehsal edən yeni müəssisələr yaratmağa ruhlandırır. Ötən il bu istiqamətdə mühüm irəliləyi şəhər nail olduq, "SOCAR Polymer" layihəsi çərçivəsində tikilmiş polipropilen və yüksəksıxlıqli polietilen qurğularında "SOCAR Karbamid" zavodunda istehsalə başladığ.

Yeni zavodların spesifikasi bunda ibarətdir ki, həm son istehlak məhsulları istehsal etməklə ölkədaxili tələbat təminatına imkan verəcək, həm də Azərbaycanın ixrac potensialını genişləndirəcək. Bele ki, bu müəssisələr məhsulları ölkəmizdə qeyri-neft sektörunun, ilk növbədə, mühüm əhəmiyyət malik aqrar sektorun, habelə kiçik və orta sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına güclənəcək. "SOCAR Polymer" in yüksək məhsullarında istehsal edilən məhsulların

ğularında istehsal edilən məhsullar
75 faizinin, azot gübəsi karbam
məhsulunun isə 2/3 hissəsinin xari
bazarlara ixrac ediləcəyi nəzərdə tut
lur. Her iki zavodda xammal kimi He
dər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zav
dunun və "Azerikimya" İstehsalat Bir
yinin məhsullarından istifadə edilir. E
nəhəng neft-qaz emalı və kimya kom
plekslərində aparılan yenidənqurma v
modernləşdirmə işləri uğurla davam e
dirilir. Görülən tədbirlər daunstrim, yə
emal və kimya sənayesinin müasirlə
dirilməsi, yeni qurğular inşa edilmə
məhsulların kəmiyyət və keyfiyyət gö
təricilərinin yüksək Avropa standartla
na uyğunlaşdırılması məqsədlərinə xi
met edir.

Polimer və karbamid layihələrinin bir əsas özəlliyi də ölkəmizdə neft-qaz sənayesinin qarşısındaki inkişaf perspektivlərini, sahənin gələcəyinə strateji baxışını eks etdirməsi ilə bağlıdır. Bu məsələ, düşünürəm ki, xüsusi vurğulanmalıdır. Prezident İlham Əliyevin dayanmış inkişaf strategiyasına əsasən, yaxşı perspektivdə qarşında Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun yüksəlişinə nail olmaq vəzifəsi durur. Çünkü neft və qaz

Öziz neftçi həmkarlar! Bütün bu rəsəd cələridir. Neftçilər Günü - peşə bacarıqların təşkilatının təbrik etməsi üçün ürəkdən təbrük edir, hər birinə əmək və şöhrət!

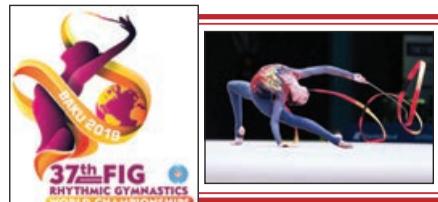
Rövnəq ABDULLAYEV,
*SOCAR-in prezidenti,
Milli Məclisin deputati*

Rövnəq ABDULLAYEV,
*SOCAR-in prezidenti,
Milli Məclisin deputatı*

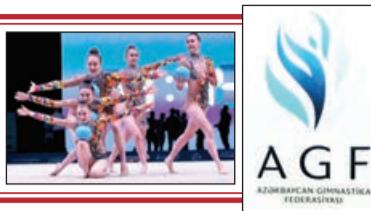

Bədii gimnastika üzrə dünya çempionatı

Gürzlər və lentlə təsnifat mərhələsinə yekun vurulub

Dünya gimnastikasının nobzı Bakıda dəñünür. Milli Gimnastika Arenasında birbirindən mərqləşən idman mübarizələrinin sahidi olur. Dünen isə 37-ci mündəmlən 3-cü günündə gimnastlar fərdi program üzrə gürzlər və lentlə təsnifat mərhələsində güclərlərin sinayalar.

Ümumi sıralamada 32-ci yer

Milli komandamızın heyətində Zöhrə Ağamirova, Veronika Qudis və Meryem Səfərova xalç üzərinə çıxıblar. Hər iki gimnastımız A qrupunda ləntlə programlarını təqdim ediblər. Təmsilçilərimizin yer aldığı qrupda 42 gimnast nüvərəzə aparıb. Azərbaycan gimnastı Veronika Qudis hakimlərdən 17,150 xal alaraq ümumi sıralamada 32-ci yerdə qərarlaşdı. Meryem Səfərova da fərdi programda ləntlə çıxışını yerinə yetirib. Təmsilçimiz hakimlərdən 10,450 xal alıb.

İlk 3-lükədə rusiyalı idmançılar yer alıblar

Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının fərdi programda D qrupundan gürzlərə təsnifat yarışlarına yekun vurulub. 35 gimnastın müraciət apardığı D qrupundan gürzlərə yarışlarda ilk üç pillədə Rusiya təmsilçiləri

yer alıblar. Arina Averina 24,250 xallı birinci olub. Onun ekin bacısı Dina Averina 24,000 xallı ikinci, Yekaterina Seleznyova isə 22,600 xallı üçüncü olub.

İlk 16-lıqda yer alanlar "Tokio-2020"yə lisenziya qazanacaqlar

Bolqaristan millisi Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının fərdi çoxnövbəlik üzrə komanda hesabında üçüncü pilləye yüksəlib. 145,000 xal toplayan Bolqaristan komandası Özbəkistanı seçməsini üstəlib. Özbəkistanlı gimnastlar üç aletin cəmində 131,650 xal topayıblar. Komanda hesabına 164,800 xallı Rusiya millisi başçılıq edir. İkinci pilləde 146,200 xallı İsrail komandası yer alıb.

Fərdi programda çoxnövbəlik üzrə ilk 16-lıqda yer alan gimnastlar (bir ölkədən maksimum 2 gimnast) "Tokio - 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya olıb.

Lentlə çıxışlara israilli gimnast başçılıq edir

Bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının fərdi programında B, C və D qruplarında lentlə təsnifat yarışları başa çatıb. Milli Gimnastika Arenasında

təşkil olunan çempionatda uğurla çıxış edən İtalya gimnasti Milena Baldassarri 20,500 xallı ikinci pilləye yüksəlib. Fərdi programda lentlə çıxışlara israilli atlet Linoy Aşram 21,150 xallı başçılıq edir. İlk üçlüyə onun komanda yoldaşı Nikol Zelikman (19,350 xal) tamamlayıb.

Gimnastikasevərlər üçün açıq ustad dərsi

Bədii gimnastika üzrə dəfələrlə dünya çempionu, Bakıda dünya çempionatının şəhəri Yana Batırşına gimnastikasevərlər üçün açıq ustad dərsi keçirib. Rusiyanın Əməkdar idman ustasının Bakıda Milli Gimnastika Arenasında görünümləri yerli idmansevərlər sevinir. Valediylər ilə birləşdə dayanmış 20-dən çox gelecek gimnast sebirsizlikle qonağın geləşini gözleyib.

Yana Batırşına ustad dərsinin əvvəlində genc gimnastlara birləşmə isinmə hərəkətləri edib. İştirakçılarından hər biri top, halqa və lentlə istifadə verdi. Dəfələrlə dünya çempionu gənc gimnastlara məşhur "Batırşına həpnəmnə" nümayiş etdirib. Bu usaqlaraın böyük potensialı olduğunu vurğulayan gənəqə emin olduğunu bildirib ki, qarşıda onları parlaq gelecek gözəylər.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

ra ikinci dəfə dünya çempionu ünvanını qazanıb.

Xatırladıq ki, təmsilcimiz onaltıdər finalda Nijeriya təmsilçisi Mississipi Mersi Genesisi, səkkizdər finalda hindistani Seemu Seemunu meşəib edib.

Dördədər finalda Rusiya idmancısı Yekaterina Poleşka qalib gələn idmancımız yarımfinalda yüksəlməklə "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya olıb.

Qeyd edək ki, dünya çempionatında 100-dən çox ölkədən 900 gələşçi 30 dəst medal uğrunda mübarizə aparıb.

Azercell abunəcilərinin nəzərinə

"Azercell Telekom" MMC tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aparılacaq təkmilləşdirmə işləri ilə əlaqədar 24.09.2019-cu il tarixdə, gecə saatlarında bəzi xidmətlərin istifadəsində müvəqqəti çətinliklərin yaranması mümkündür. Təkmilləşdirmə işləri yekunlaşdırıldıqdan sonra bütün xidmətlərin tam normal əsaslarla fəaliyyət göstərilməsi imkanı təmin ediləcəkdir.

Azercell abunəcilərinin nəzərinə

19 oktyabr 2019-cu il tarixdən etibarən, "Azercell Telekom" MMC-nin fakturalı və fakturasız (SimSim) kətt sisteminde mövcud olan nömrələr üçün "Limitsiz 1 saat" adlı internet paketi 0,50 AZN (ƏDV daxil), "Limitsiz 3 saat" adlı internet paketinə 1,20 AZN (ƏDV daxil) tarifləri tətbiq olunacaq.

Qeyd: Abunəçilər göstərilən dəyişikliklər, Mobil internet Paketlərinin sıfariş, başqası ilə əvəz etmə və imtina qaydası barədə, o cümlədən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim edilən xidmətlər, tariflər və keçirilən kampaniyalar barədə ətraflı məlumatları rəsmi internet sehifəmizdən (www.azercell.com), həmçinin Müştəri Xidmətlərinə (MX ofisleri, həftənin 7 günü 24 saat ərzində fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi) müraciət etməklə əldə etmək imkanına malikdirlər.

Elektrik şəbəkəsinə onlayn qoşulma xidməti Azərbaycanda

"AzeriŞiq" mütəxəssislərinin yaratdığı Elektron Müraciətlərin idarəolunması Sistemi vasitəsi indi hər bir sahibkar onlayn qaydada obyektivə işçilikdə bilecək.

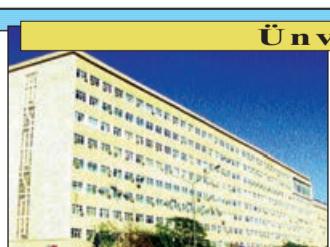
"AzeriŞiq.az" saytına, oradan ise Elektron Müraciətlərin idarəolunması Sistemindən daxil olan sahibkar linki vur-

maqla Elektron Hökumət portalına keçir və sistem digər dövlət qurumları ilə integrasiya olunduğu üçün müəracət edən özüne aid məlumatları ümumi bazadan götürür. Rejestr və qeydiyyat nömrələri sisteme daxil edilən kimi obyektiyin koordinatları ilə obyekteyin yaxın transformator mənzəqəsi dərhal müəyyənlenir.

"Azərbaycan"

Bununla da sahibkar teleb olunan gücü müəyyənəşdirib qoşulma haqqını hesablıvır və onlayn qaydada ödəyir. Neticədə müəracət dərhal icraata yönəldirilir və 20 gündən gec olmayaq sahibkarın işi yanır.

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhəmmədiyə prospekti,
52-cü məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
azercell@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Bəyənələq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyaset şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Komputer mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühəsibət - 539-59-33,
Faks - (494) 12 5398441

Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfat xərcləri

Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfat xərcləri

221100. "Dəftərxana və təsərrüfat xərcləri" xərc maddəsi üzrə malların satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

221100. "Dəftərxana və təsərrüfat xərcləri" xərc maddəsi üzrə malların satın alınması.

Təderdə istirak etmek isteyən təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Müqavilənin yerinə yetirmək üçün tender istirakçıları lazımi məliyə və texniki imkanları malik olmalıdır.

Tənder istirak etmek isteyən təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər:

Təsərrüfat xərcləri 200 (iki yüz) manat möbələdən hər bir haldə geri qaytarılmayan təsərrüfat haqqını aşağıda göstərilən hesabda köçürükdən sonra Azərbaycan dilində töribi olunmuş osas şörtlər toplusunu Portal vasitosilosu əldə edə bilərlər: